

Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego w maju 2023 r.

29.06.2023 r.
Nr 5/2023

- W maju 2023 r. odnotowano spadek przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego o 1,9% (przed rokiem wzrost o 1,5%).
- Stopa bezrobocia rejestrowanego (7,2%) zmalała w skali roku o 0,3 p. proc. oraz w stosunku do kwietnia 2023 r. zmniejszyła się o 0,2 p. proc. Do urzędów pracy wpłynęło mniej ofert pracy w stosunku do maja 2022 r., ale więcej w odniesieniu do kwietnia 2023 r.
- Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw rośnie wolniej w ujęciu rocznym niż przed rokiem (wzrost o 11,2%; w maju 2022 r. wzrost o 13,2%).
- Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w okresie styczeń–marzec 2023 r. wzrosły w skali roku o 16,7% (wobec wzrostu o 10,0% w pierwszym kwartale 2022 r.).
- Na rynku produktów rolnych w maju 2023 r. w skupie zmniejszyły się w skali miesiąca i w skali roku ceny pszenicy, żyta, żywca wołowego i mleka. Cena ziemniaków wzrosła zarówno względem poprzedniego miesiąca, jak i poprzedniego roku. Cena skupu trzody chlewnej była wyższa niż w maju 2022 r., ale niższa niż przed miesiącem. Cena skupu żywca drobiowego była wyższa w stosunku do poprzedniego miesiąca, ale niższa w skali roku.
- Produkcja sprzedana przemysłu w maju 2023 r. zmniejszyła się o 7,2% w odniesieniu do analogicznego miesiąca poprzedniego roku (wobec wzrostu o 9,0% w maju 2022 r.). W skali roku odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej w podmiotach budowlanych o 6,7% (przed rokiem wzrost o 16,0%).
- Liczba mieszkań oddanych do użytkowania była większa niż w maju 2022 r. (o 32,3%). W badanym miesiącu br. nie oddano do użytkowania mieszkań spółdzielczych, komunalnych ani zakładowych.
- W maju 2023 r. w odniesieniu do analogicznego miesiąca 2022 r. odnotowano spadek sprzedaży detalicznej (o 12,5%) oraz hurtowej (o 9,3%).
- Według stanu na koniec maja 2023 r. w rejestrze REGON wpisanych było 221,4 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tj. o 2,5% więcej niż przed rokiem i o 0,3% więcej niż w końcu kwietnia 2023 r.
- W czerwcu br. tylko podmioty prowadzące działalność w zakresie informacji i komunikacji oceniają ogólny klimat koniunktury pozytywnie, ale mimo to gorzej niż przed miesiącem. W przypadku tej sekcji odnotowano największy spadek wartości wskaźnika ogólnego klimatu koniunktury, o 3,0 p. proc. w porównaniu z majem br. W pozostałych badanych obszarach przedsiębiorcy formułują niekorzystne opinie na temat sytuacji gospodarczej. Dla trzech z nich (Przetwórstwo przemysłowe, Budownictwo, oraz Handel hurtowy) oceny koniunktury są na poziomie zbliżonym do notowanego w poprzednim miesiącu. Poprawa nastrojów jest widoczna w opinii wyrażonej przez jednostki zajmujące się Handlem detalicznym oraz Transportem i gospodarką magazynową – wzrost wartości wskaźnika ogólnego klimatu koniunktury w porównaniu z poprzednim miesiącem odpowiednio o 3,1 p. proc. oraz o 4,5 p. proc. Jedynie podmioty związane z Zakwaterowaniem i gastronomią są bardziej pesymistyczne w swoich ocenach na temat koniunktury w porównaniu z majem br.

Spis treści

Rynek pracy	4
Wynagrodzenia	8
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych	9
Rolnictwo	10
Przemysł i budownictwo	12
Budownictwo mieszkaniowe	14
Rynek wewnętrzny	16
Podmioty gospodarki narodowej	17
Koniunktura gospodarcza	19
Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim	25

Uwagi ogólne

Prezentowane w komunikacie dane:

- o zatrudnieniu, wynagrodzeniach oraz o produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, produkcji budowlano-montażowej, a także o sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o sektorze przedsiębiorstw, dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej,
- o skupie produktów rolnych obejmują skup od producentów z terenu województwa; ceny podano bez podatku VAT,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw oraz nakładach inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej; szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym wyrażone są w cenach bieżących i stanowią podstawę dla obliczenia wskaźników struktury. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2015 r.).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tekście i tablicach.

Dane są prezentowane w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007.

Polska Klasyfikacja Działalności 2007 (PKD 2007)

Skrót	Pełna nazwa
Sekcje	
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
Działy	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna, oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej
Handel hurtowy	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi
Handel detaliczny	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi

Objaśnienia znaków umownych

Symbol	Opis
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło.
Kropka (.)	brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że uzupełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe.
Znak (*)	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
Znak (Δ)	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.

Dane charakteryzujące województwo kujawsko-pomorskie można również znaleźć w publikacjach statystycznych wydawanych przez US w Bydgoszczy oraz w publikacjach ogólnopolskich GUS.

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.

Rynek pracy

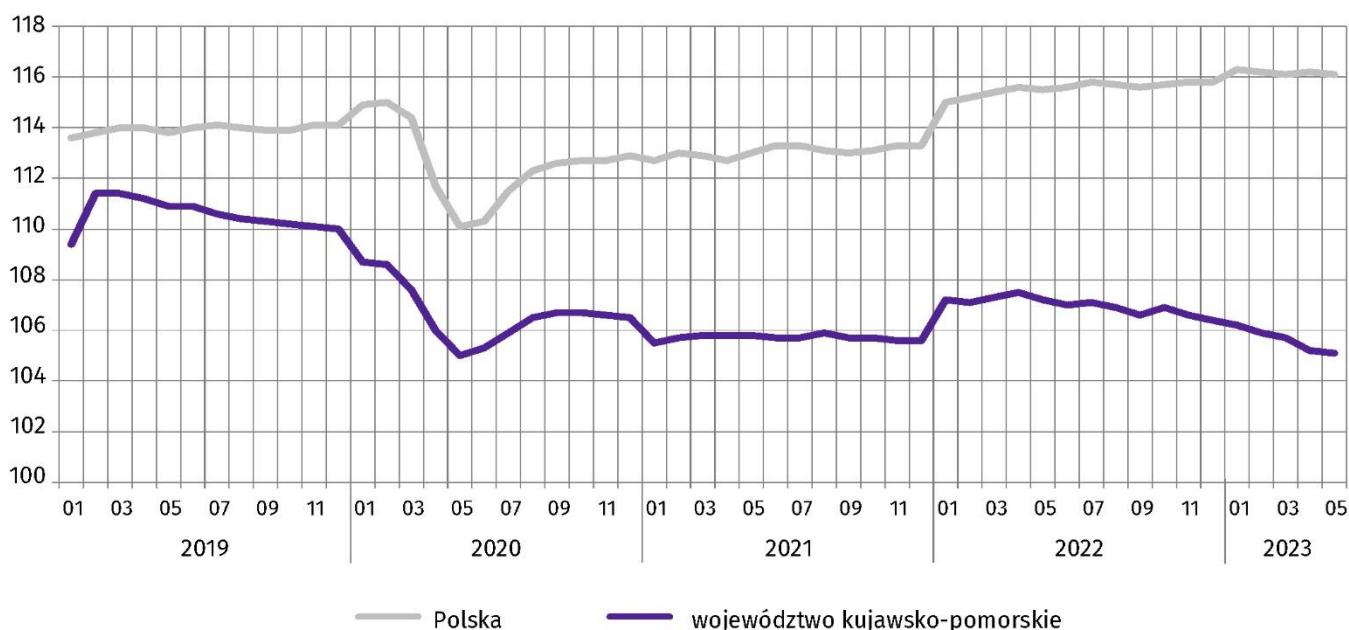
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim w maju 2023 r. ukształtowało się na poziomie 255,2 tys. etatów, tj. o 1,9% niższym niż przed rokiem (wobec wzrostu o 1,5% w maju 2022 r.). Stopa bezrobocia rejestrowanego w maju 2023 r. wyniosła 7,2% i była o 0,3 p. proc. niższa niż przed rokiem.

W maju 2023 r. największy spadek przeciętnego zatrudnienia w skali roku odnotowano w sekcji Informacja i komunikacja (o 18,7%). Ponadto spadek wystąpił m.in. w sekcjach: Administrowanie i działalność wspierająca (o 7,0%), Przetwórstwo przemysłowe (o 2,3%), Handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 2,2%) oraz Budownictwo (o 2,1%). Przeciętne zatrudnienie wzrosło w skali roku m. in. w sekcjach Zakwaterowanie i gastronomia (o 10,8%) oraz Transport i gospodarka magazynowa (o 2,0%).

Tablica 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	05 2023		01-05 2023	
	w tys. etatów	05 2022=100	w tys. etatów	01-05 2022=100
Ogółem	255,2	98,1	256,6	98,9
w tym:				
Przemysł	134,8	97,9	135,1	98,2
w tym:				
Przetwórstwo przemysłowe	125,0	97,7	125,3	98,1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	7,8	101,2	7,7	100,7
Budownictwo	19,7	97,9	19,7	98,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	47,0	97,8	46,7	97,8
Transport i gospodarka magazynowa	17,8	102,0	18,0	102,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3,9	110,8	3,9	107,9
Informacja i komunikacja	5,4	81,3	6,5	99,4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3,9	99,2	3,9	99,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	9,7	93,0	9,9	95,3

Wykres 1. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw
(przeciętna miesięczna 2015 = 100)

W odniesieniu do kwietnia 2023 r. przeciętne zatrudnienie w maju br. zmniejszyło się o 0,1%, w tym najbardziej w Budownictwie (o 0,7%).

W okresie styczeń–maj br. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 1,1% niższe niż w analogicznym okresie 2022 r. (przed rokiem wyższe o 1,6%).

Na tle pozostałych województw w maju 2023 r. województwo kujawsko-pomorskie pod względem przeciętnego zatrudnienia zajęło 8. pozycję w kraju.

W końcu maja 2023 r. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych**¹ w urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego wyniosła 55,1 tys. osób i była mniejsza o 2,4 tys. osób, tj. o 4,2% niż w maju 2022 r. oraz mniejsza o 1,2 tys. osób, tj. o 2,1% niż w kwietniu 2023 r. Kobiety stanowiły 58,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem 60,0%).

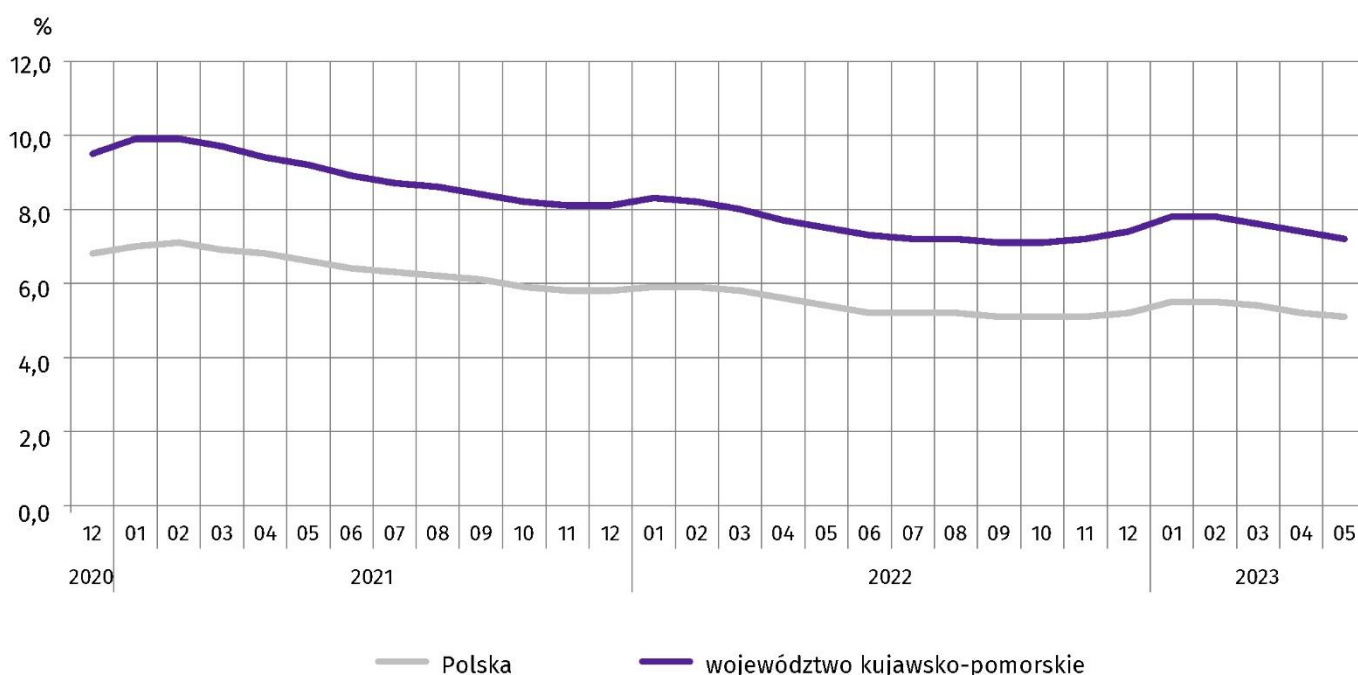
Tablica 2. Bezrobotni i stopa bezrobocia rejestrowanego

Wyszczególnienie	05 2022	2023	
		04	05
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu miesiąca) w tys.	57,5	56,3	55,1
Bezrobotni nowo zarejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	6,5	6,1	6,4
Bezrobotni wyrejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	8,2	7,9	7,6
Stopa bezrobocia rejestrowanego ² (stan w końcu miesiąca) w %	7,5*	7,4	7,2

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie kujawsko-pomorskim w końcu maja 2023 r. ukształtowała się na poziomie 7,2% (w kraju była niższa o 2,1 p. proc.). W stosunku do maja 2022 r. była niższa o 0,3 p. proc., a w porównaniu z kwietniem 2023 r. zmniejszyła się o 0,2 p. proc. Na tle pozostałych województw w maju 2023 r. województwo kujawsko-pomorskie pod względem wysokości stopy bezrobocia rejestrowanego zajęło 12. pozycję w kraju. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (8,6%), a najniższą w województwie wielkopolskim (3,0%).

Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w końcu miesiąca

W końcu maja 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim wśród powiatów i miast na prawach powiatu najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie radziejowskim (16,7%, wobec 16,5% w maju 2022 r.). Wysoka wartość tego wskaźnika wystąpiła także w powiatach lipnowskim (14,8%, wobec 13,1%) i włocławskim (14,1%, wobec 14,3%). Najniższą stopę bezrobocia w analizowanym miesiącu zarejestrowano w mieście Bydgoszczy (2,3%, wobec 2,2% w maju 2022 r.). W dalszej kolejności w mieście w Toruniu (3,2%, wobec 3,6%) oraz w powiecie bydgoskim (3,5%, wobec 3,3%). Spadek stopy bezrobocia w porównaniu z majem 2022 r. odnotowano w 11 powiatach i w 3 miastach na prawach powiatu, przy

¹ Z dniem 12 marca 2022 r. (z mocą obowiązującą od 24 lutego 2022 r.) weszła w życie ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, która umożliwia rejestrację w powiatowych urzędach pracy obywatelom Ukrainy w wieku 18 lat i więcej, jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735, z późn. zm.).

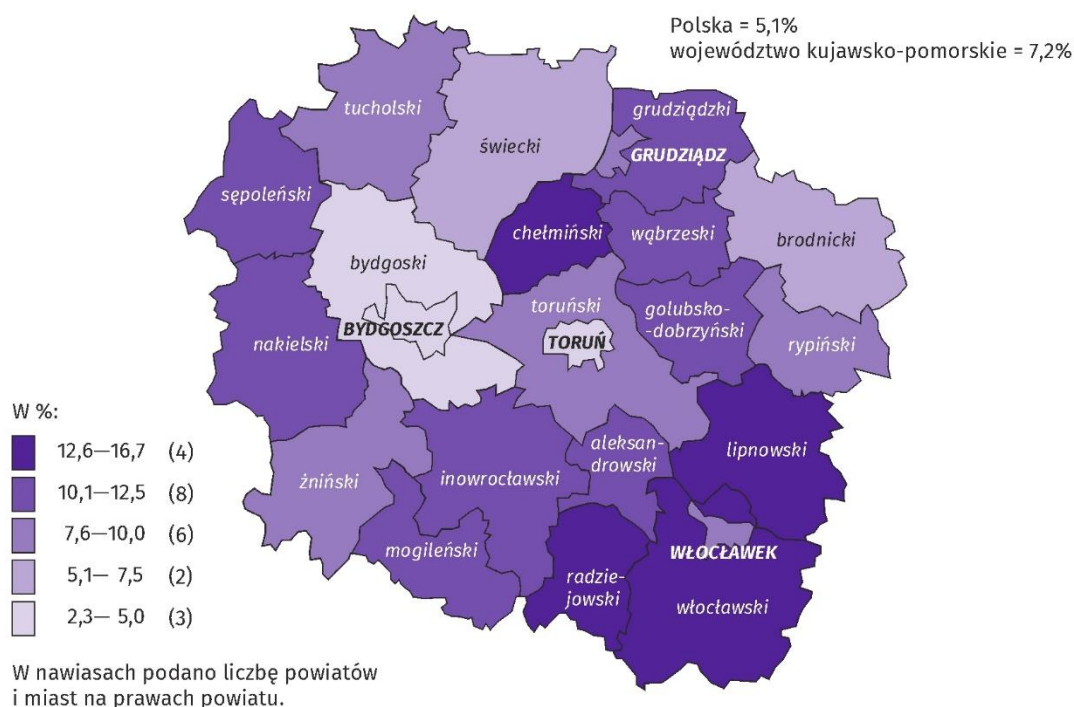
² Od grudnia 2020 r. dane podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020.

czym największy wystąpił w mieście Grudziądzu (o 2,1 p. proc.). W skali roku stopa bezrobocia zwiększyła się w 8 powiatach i w mieście Bydgoszczy, a największy wzrost wystąpił w powiecie lipnowskim (o 1,7 p. proc.).

W maju 2023 r. w powiatowych urzędach pracy **zarejestrowano** 6,4 tys. osób bezrobotnych, tj. o 1,7% mniej niż przed rokiem, ale o 5,5% więcej niż w kwietniu 2023 r. Zmniejszył się odsetek bezrobotnych dotychczas niepracujących w nowo zarejestrowanych ogółem w stosunku do maja 2022 r. (o 5,2 p. proc., tj. do 15,1%). Zwiększył się natomiast udział bezrobotnych: reje-strujących się po raz kolejny (o 4,6 p. proc., tj. do 78,0%), zwolnionych z przyczyn zakładu pracy (o 1,7 p. proc., tj. do 4,4%) oraz absolwentów (o 0,1 p. proc., tj. do 11,4%). Stopa napływu bezrobotnych³ do urzędów pracy wyniosła 0,8%.

Mapa 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2023 r.

Stan w końcu maja

W tym samym czasie z ewidencji **wyrejestrowano** 7,6 tys. osób bezrobotnych, tj. o 7,5% mniej niż w maju 2022 r. oraz o 3,9% mniej niż w kwietniu 2023 r. Z tytułu podjęcia pracy (główniej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 4,0 tys. osób (tyle samo co przed rokiem). Odsetek tej kategorii osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się o 4,4 p. proc. w ujęciu rocznym (do 52,6%). Zwiększył się także udział osób bezrobotnych wyrejestrowanych w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 4,4 p. proc., tj. do 20,2%) oraz udział osób bezrobotnych, które nabyły prawa emerytalne lub rentowe (o 0,2 p. proc. tj. do 0,5%). Zmniejszył się natomiast udział osób bezrobotnych wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (o 5,9 p. proc., tj. do 7,8%). Stopa odpływu bezrobotnych⁴ z urzędów pracy wyniosła 13,5%.

W końcu maja 2023 r. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 45,7 tys. bezrobotnych. Ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem zmniejszył się w stosunku rocznym o 2,7 p. proc. (do 82,9%).

W województwie kujawsko-pomorskim bezrobotni będący w **szczególnej sytuacji na rynku pracy** w końcu maja 2023 r. stanowili 82,9% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 85,3%). Do bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane są m.in. osoby długotrwale bezrobotne⁵, których udział w liczbie zarejestrowanych ogółem zmniejszył się w stosunku rocznym (o 7,0 p. proc.). Zmniejszył się także udział bezrobotnych posiadających co najmniej 1 dziecko do 6. roku życia (o 1,6 p. proc.) oraz udział bezrobotnych osób powyżej 50. roku życia (o 0,1 p. proc.). Zwiększył się natomiast udział osób bezrobotnych do 30. roku życia (o 0,9 p. proc.), w tym osób bezrobotnych do 25. roku życia (o 1,7 p. proc.).

³ Stosunek liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

⁴ Stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych w miesiącu sprawozdawczym do liczby bezrobotnych na koniec poprzedniego miesiąca.

⁵ Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Tablica 3. Wybrane kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Wyszczególnienie	05 2022	2023	
		04	05
	w procentach ogółem		
Do 30. roku życia	24,1	24,7	25,0
w tym do 25. roku życia	11,4	12,8	13,1
Długotrwale bezrobotni	59,7	52,7	52,7
Powyżej 50. roku życia	24,4	24,4	24,3
Posiadający co najmniej 1 dziecko do 6. roku życia	21,4	19,8	19,8

Wśród bezrobotnych nie zaliczających się do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zmniejszył się w skali roku udział: kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (o 2,3 p. proc.), bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 0,7 p. proc.) oraz osób bez kwalifikacji zawodowych (o 0,1 p. proc.).

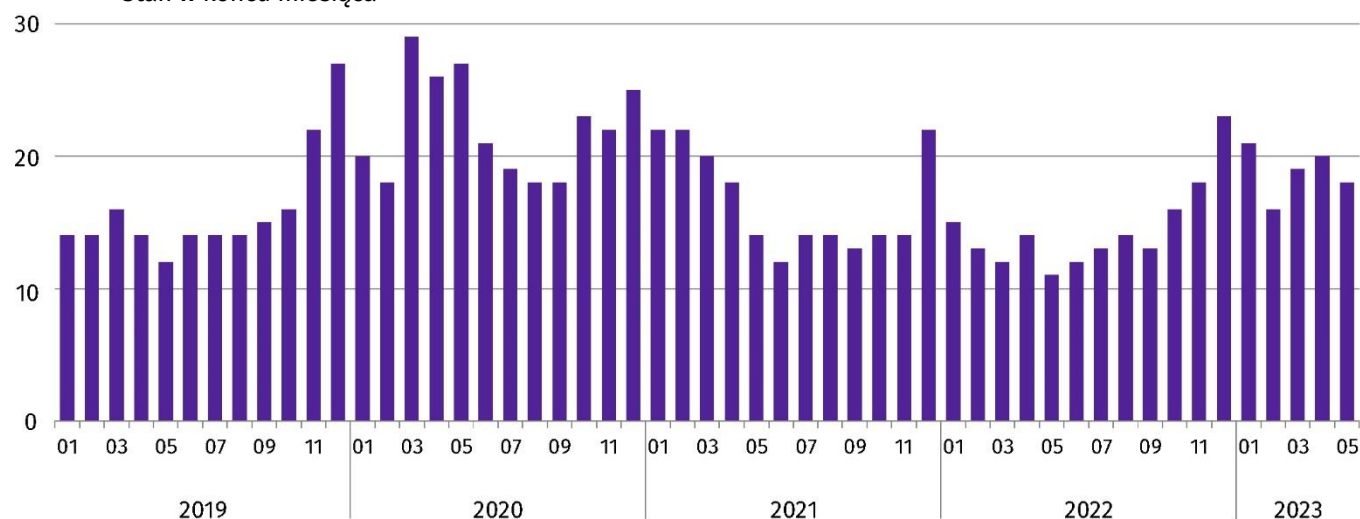
Tablica 4. Wybrane kategorie bezrobotnych

Wyszczególnienie	05 2022	2023	
		04	05
	w procentach ogółem		
Bez kwalifikacji zawodowych	38,2	38,0	38,1
Bez doświadczenia zawodowego	19,5	18,4	18,8
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	21,9	19,6	19,6

W maju 2023 r. do urzędów pracy zgłoszono 4,3 tys. **ofert pracy**, tzn. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Było to o 2,3 tys. ofert mniej w porównaniu z majem 2022 r., ale o 0,5 tys. więcej niż w kwietniu 2023 r.

Wykres 3. Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy

Stan w końcu miesiąca

W końcu maja 2023 r. na 1 ofertę pracy przypadało 18 bezrobotnych (przed rokiem 11 osób, a w kwietniu 2023 r. 20 bezrobotnych).

Z danych urzędów pracy wynika, że według stanu w końcu maja 2023 r. 3 zakłady pracy zapowiedziały w najbliższym czasie **zwolnienie** 119 pracowników (przed rokiem odpowiednio 4 zakłady i 287 pracowników).

Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w maju 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim ukształtowało się na poziomie 6292,04 zł (w kraju 7181,67 zł) i było o 11,2% wyższe niż w maju 2022 r. (przed rokiem wzrost o 13,2%).

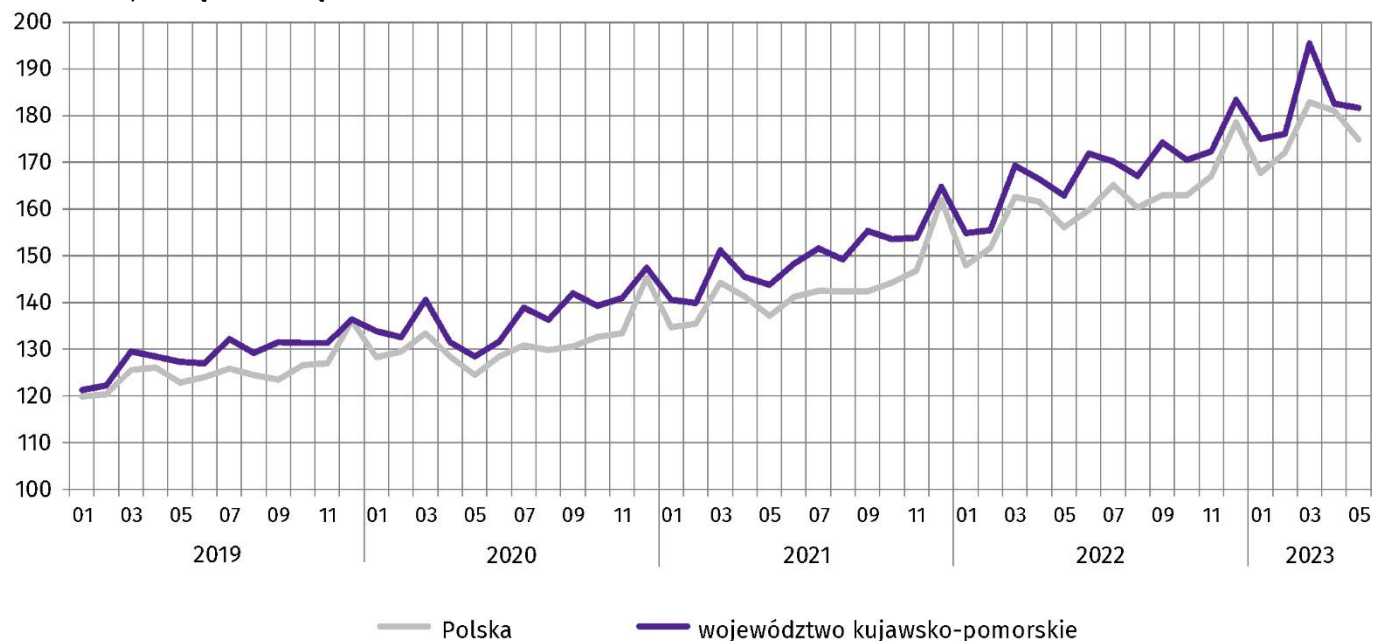
Tablica 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	05 2023		01–05 2023	
	w zł	05 2022=100	w zł	01–05 2022=100
Ogółem	6292,04	111,2	6359,74	112,5
w tym:				
Przemysł	6219,87	112,3	6242,68	112,0
w tym:				
Przetwórstwo przemysłowe	6222,93	112,3	6260,14	112,0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	6025,42	113,4	5783,35	113,3
Budownictwo	6353,10	113,3	6291,48	115,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	6551,51	112,1	6605,21	112,1
Transport i gospodarka magazynowa	5936,08	104,7	6100,38	114,8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	5036,99	107,3	5034,37	113,2
Informacja i komunikacja	9296,45	104,2	10372,05	108,2
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	6281,11	114,4	6317,67	113,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	4853,91	118,2	4856,44	118,0

W porównaniu z majem 2022 r. wzrost przeciętnych wynagrodzeń odnotowano we wszystkich sekcjach PKD.

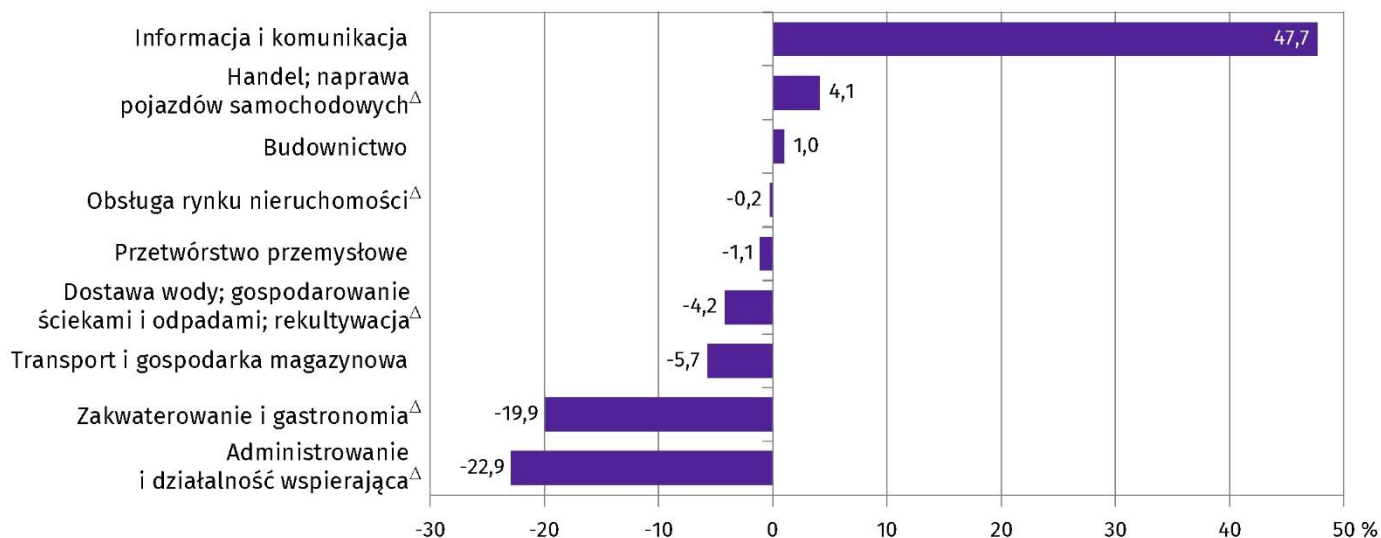
Więcej niż przeciętnie w województwie wzrosły wynagrodzenia w sekcjach: Administrowanie i działalność wspierająca (o 18,2%), Obsługa rynku nieruchomości (o 14,4%), Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 13,4%), Budownictwo (o 13,3%), Przetwórstwo przemysłowe (o 12,3%) oraz Handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 12,1%).

Wykres 4. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
(przeciętna miesięczna 2015 = 100)

W odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego w maju 2023 r. najwyższe wynagrodzenie zanotowano w sekcji Informacja i komunikacja (o 47,7% wyższe). Najniższe wynagrodzenie wystąpiło w sekcji Administrowanie i działalność wspierająca (o 22,9% niższe od przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie).

Wykres 5. Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w wybranych sekcjach od średniego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie w maju 2023 r.

W odniesieniu do kwietnia 2023 r. przeciętne wynagrodzenie brutto w maju 2023 r. zmniejszyło się o 0,5%. Największy spadek wystąpił w sekcji Transport i gospodarka magazynowa (o 3,5%).

W okresie styczeń–maj 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 6359,74 zł i było o 12,5% wyższe niż w roku poprzednim (w analogicznym okresie 2022 r. wzrost o 12,2%). Najwyższy wzrost zanotowano w sekcji Administrowanie i działalność wspierająca (o 18,0%).

Pod względem wysokości przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w maju 2023 r. województwo kujawsko-pomorskie uplasowało się na 11. miejscu w kraju.

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie kujawsko-pomorskim w okresie styczeń–marzec 2023 r. wzrosły w skali roku o 16,7% (wobec wzrostu o 10,0% w analogicznym okresie 2022 r.). Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie był o 0,3 p. proc. niższy przeciętnie w kraju.

W okresie styczeń–marzec 2023 r. w odniesieniu do analogicznego kwartału 2022 r. wzrost cen w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano we wszystkich badanych grupach. Największy wzrost wystąpił w grupie żywność i napoje bezalkoholowe – o 22,2% (wobec wzrostu o 8,7% w analogicznym okresie 2022 r.), a dalej m.in. w grupach: mieszkanie – o 19,6% (wobec wzrostu o 15,4%), rekreacja i kultura – wzrost o 15,5% (wobec wzrostu o 6,2%), a także edukacja – wzrost o 15,1% (wobec wzrostu o 4,8% w analogicznym okresie poprzedniego roku).

Tablica 6. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Wyszczególnienie	2021	2022		2023
	10–12	01–03	10–12	01–03
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100			
Ogółem	107,8	110,0	118,9	116,7
Żywność i napoje bezalkoholowe	106,7	108,7	121,7	122,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,1	104,5	111,0	111,2
Odzież i obuwie	101,7	103,6	107,3	106,9
Mieszkanie	110,2	115,4	128,0	119,6
Zdrowie	103,4	104,4	108,1	109,7
Transport	120,6	116,8	114,7	114,1
Rekreacja i kultura	104,5	106,2	113,9	115,5
Edukacja	104,4	104,8	113,4	115,1

Rolnictwo

W województwie kujawsko-pomorskim w maju 2023 r. na rynku produktów rolnych zmniejszyły się w skali miesiąca i w skali roku ceny skupu pszenicy, żyta, żywca wołowego i mleka. Cena skupu ziemniaków była wyższa zarówno w stosunku do kwietnia 2023 r., jak i do maja 2022 r. Cena skupu żywca wieprzowego była wyższa w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, ale niższa niż przed miesiącem. Z kolei cena skupu żywca drobiowego była niższa niż w maju 2022 r., ale wyższa niż w kwietniu 2023 r.

W maju 2023 r. średnia temperatura powietrza, zgodnie z odczytami ze stacji hydrologiczno-meteorologicznej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego w Toruniu, wyniosła 13,5°C i była niższa od średniej z lat 1991–2020 o 0,3°C, przy czym maksymalna temperatura wyniosła 24,8°C, a minimalna -2,0°C. Suma opadów atmosferycznych wyniosła 24,1 mm i stanowiła 47% normy z wielolecia. W piątym miesiącu 2023 r. odnotowano 4 dni z opadami.

Tablica 7. Skup zbóż^a

Wyszczególnienie	05 2023			07 2022 – 05 2023	
	w tys. t	05 2022=100	04 2023=100	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego = 100
Ziarno zbóż podstawowych ^b	149,4	150,5	177,0	924,8	108,7
w tym:					
pszenica	136,0	158,9	177,9	779,0	116,4
żyto	2,3	107,8	179,4	38,1	69,5

a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje: pszenicę, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto. Łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego.

W maju 2023 r. **skup zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) był wyższy niż przed miesiącem o 77,0%, przy czym skup pszenicy i żyta w tym okresie był wyższy odpowiednio o 77,9% i o 79,4%. W porównaniu z majem ubiegłego roku odnotowano zwiększenie podaży zbóż podstawowych o 50,5%, w tym wzrost podaży pszenicy o 58,9% i żyta o 7,8%.

Wykres 6. Przeciętne ceny skupu zbóż

Tablica 8. Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a

Wyszczególnienie	05 2023			01–05 2023	
	w tys. t	05 2022=100	04 2023=100	w tys. t	01–05 2022=100
Żywiec rzeźny ^b	31,9	99,3	118,3	160,9	105,6
w tym:					
wołowy (bez cieląt)	2,5	94,7	125,5	12,2	92,9
wieprzowy	14,6	90,1	134,2	83,1	110,9
drobiowy	14,8	111,2	105,0	65,4	102,1
Mleko ^c	79,6	102,0	105,0	377,6	100,7

a Bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. b Obejmuje: bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w wadze żywej. c W milionach litrów.

W maju 2023 r. producenci z województwa kujawsko-pomorskiego dostarczyli do skupu 31,9 tys. ton żywca rzeźnego (w wadze żywej), tj. o 18,3% więcej niż w poprzednim miesiącu, natomiast o 0,7% mniej w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku. Skup żywca wołowego i wieprzowego był wyższy w ujęciu miesięcznym, odpowiednio o 25,5% i o 34,2%. W stosunku do maja 2022 r. skup żywca wołowego i wieprzowego zmniejszył się odpowiednio o 5,3% i o 9,9%. Podaż żywca drobiowego wzrosła zarówno w stosunku do poprzedniego miesiąca, jak i poprzedniego roku, odpowiednio o 5,0% i o 11,2%.

Tablica 9. Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych

Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	05 2023			01–05 2023		05 2023			01–05 2023	
	w zł	05 2022=100	04 2023=100	w zł	01–05 2022 =100	w zł	05 2022=100	04 2023=100	w zł	01–05 2022 =100
Ziarno zbóż ^a za 1 dt:										
pszenica	102,07	59,6	88,2	118,05	75,4	133,75	72,4	108,2	147,81	90,7
żyto	72,74	51,9	81,8	92,30	75,1	90,00	64,3	100,0	103,29	87,9
Ziemniaki ^b za 1 dt	142,10	132,3	102,7	130,39	133,7	184,30	107,4	96,8	187,42	115,8
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej:										
w tym:										
bydło (bez cieląt)	11,00	90,9	98,2	11,26	102,0
trzoda chlewna	8,92	135,6	97,9	8,41	147,7
drób	6,05	96,1	101,7	6,07	114,8
Mleko za 1 hl	196,36	90,0	93,5	213,93	108,7

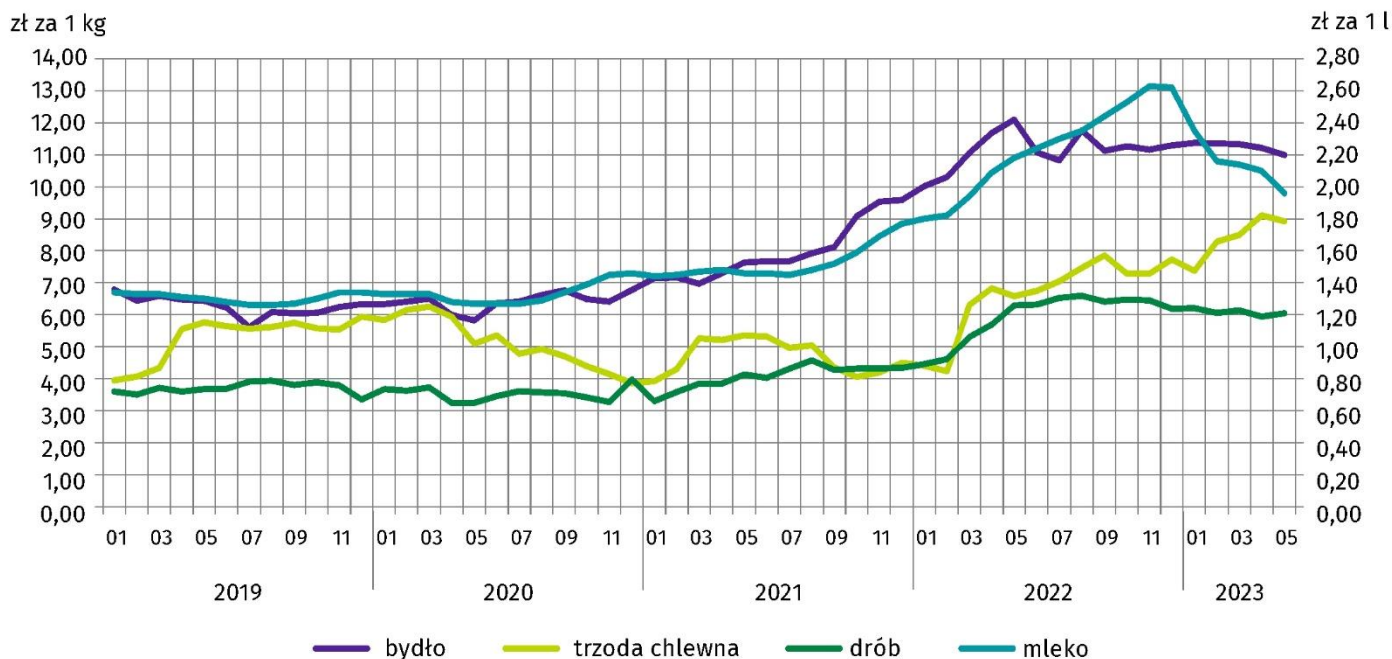
a W skupie bez ziarna siewnego. b Na targowiskach – jadalne.

W maju br. **średnia cena** pszenicy w skupie (102,07 zł za 1 dt) była niższa niż przed miesiącem i w stosunku do maja 2022 r., odpowiednio o 11,8% i o 40,4%. Średnia cena żyta w skupie (72,74 zł za 1 dt) zmniejszyła się zarówno w porównaniu z poprzednim miesiącem, jak i w skali roku, odpowiednio o 18,2% i o 48,1%. W obrocie targowiskowym cena pszenicy wzrosła o 8,2% w skali miesiąca, natomiast żyta pozostała na niezmiennym poziomie. W skali roku odnotowano spadek cen pszenicy i żyta, odpowiednio o 27,6% i o 35,7%. Przeciętna cena ziemniaków na targowiskach w maju 2023 r. (184,30 zł za 1 dt) była o 3,2% niższa od notowanej w poprzednim miesiącu, ale o 7,4% wyższa względem maja 2022 r.

W maju br. cena **żywca wieprzowego** w skupie (8,92 zł za 1 kg) była o 2,1% niższa w stosunku do poprzedniego miesiąca, ale o 35,6% wyższa względem analogicznego okresu ubiegłego roku. Średnia cena żywca wołowego (11,00 zł za 1 kg) zmniejszyła się zarówno w skali miesiąca, jak i w skali roku, odpowiednio o 1,8% i o 9,1%. W maju 2023 r. cena żywca drobiowego (6,05 zł za 1 kg) zwiększyła się o 1,7% w skali miesiąca, ale zmniejszyła się o 3,9% względem analogicznego okresu ubiegłego roku.

W maju 2023 r. dostawy mleka do skupu wzrosły zarówno w ujęciu miesięcznym, jak i rocznym, odpowiednio o 5,0% i o 2,0%. Za 100 l mleka płacono średnio 196,36 zł, tj. o 6,5% mniej w stosunku do kwietnia 2023 r. i o 10,0% mniej w porównaniu z majem 2022 r.

Wykres 7. Przeciętne ceny skupu żywca i mleka

Przemysł i budownictwo

Produkcja sprzedana przemysłu w województwie kujawsko-pomorskim w maju 2023 r. osiągnęła wartość 8009,5 mln zł (w cenach bieżących). W porównaniu z rokiem poprzednim produkcja była (w cenach stałych) niższa o 7,2%, natomiast w porównaniu z kwietniem br. – wyższa o 4,1%. Przed rokiem w analogicznych okresach wystąpił wzrost, odpowiednio o 9,0% i o 2,3%.

W maju 2023 r. w największej sekcji Przemysłu, tj. w Przetwórstwie przemysłowym (stanowiącym 95,7% udziału w produkcji sprzedanej przemysłu ogółem) odnotowano spadek produkcji sprzedanej o 7,7% w porównaniu z analogicznym miesiącem 2022 r.

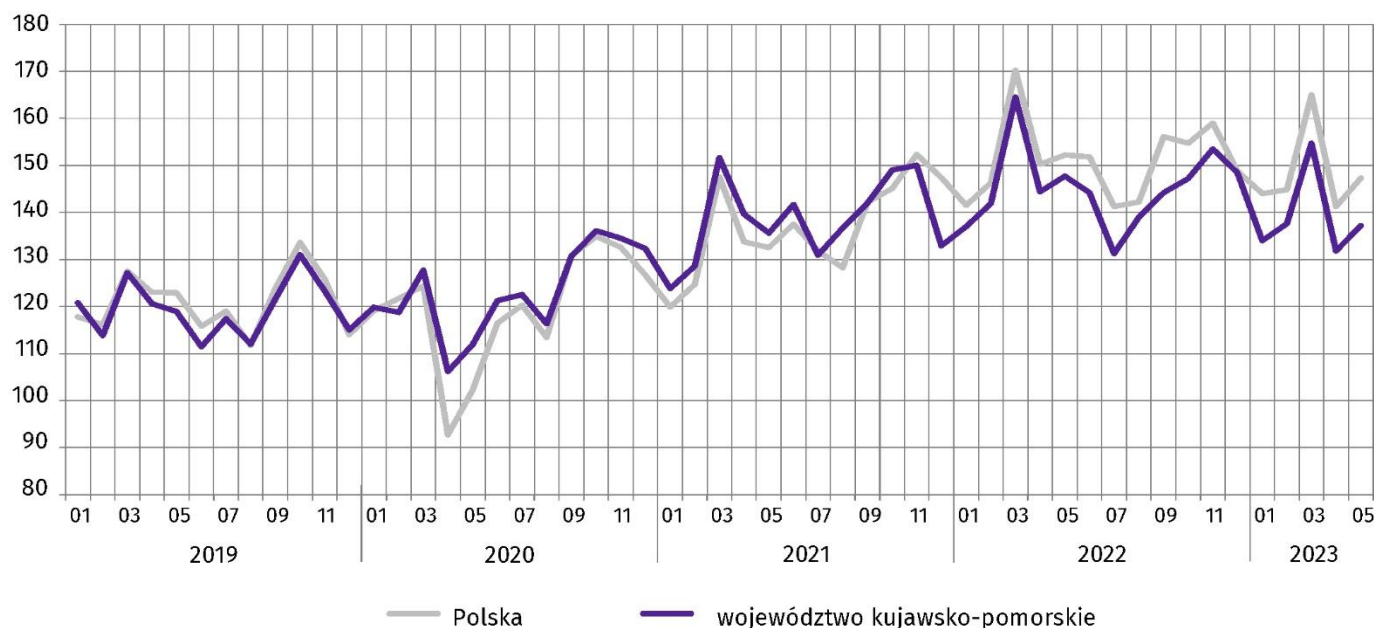
Tablica 10. Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu

Wyszczególnienie	05 2023	01–05 2023	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach	
Ogółem	92,8	95,1	100,0
w tym:			
Przetwórstwo przemysłowe	92,3	94,2	94,7
w tym:			
produkcja artykułów spożywczych	96,5	95,8	27,1
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	69,4	82,8	1,5
produkcja papieru i wyrobów z papieru	95,0	94,7	12,4
poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	88,4	103,7	1,0
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	79,5	88,7	10,8
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	99,6	90,7	9,6
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	84,3	75,3	1,5
produkcja wyrobów z metali ^Δ	87,7	94,5	11,0
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	186,5	160,2	2,1
produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	80,3	91,7	3,0
produkcja mebli	89,3	94,5	3,8
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	101,1	103,4	2,5

Produkcja sprzedana przemysłu w maju 2023 r. była niższa niż przed rokiem w 19 działach Przemysłu (spośród 30 występujących w województwie). Spadek w skali roku odnotowano m.in. w produkcji: wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 30,6%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 20,5%) oraz w produkcji maszyn i urządzeń (o 19,7%). Wzrost wystąpił natomiast m.in. w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 86,5%).

W maju 2023 r. wydajność pracy w Przemysle, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, wyniosła (w cenach bieżących) 59,4 tys. zł i była niższa (w cenach stałych) niż przed rokiem o 5,3%. Spadek wydajności odnotowano przy spadku przeciętnego zatrudnienia w Przemysle o 2,1% oraz wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 12,3%.

Wykres 8. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu
(przeciętna miesięczna 2015 = 100; ceny stałe)

W okresie styczeń–maj 2023 r. produkcja sprzedana przemysłu (w cenach bieżących) wyniosła 41537,8 mln zł i była (w cenach stałych) niższa o 4,9% niż w analogicznym okresie 2022 r. Największy wpływ na spadek produkcji w tym czasie (według działów klasyfikacji PKD 2007) miały przedsiębiorstwa zajmujące się m.in. produkcją: chemikaliów i wyrobów chemicznych (spadek w porównaniu z 2022 r. o 11,3%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 9,3%), wyrobów z metali (o 5,5%), papieru i wyrobów z papieru (o 5,3%) oraz produkcją artykułów spożywczych (spadek o 4,2%).

Na tle pozostałych województw, w maju 2023 r. województwo kujawsko-pomorskie zajęło 8. miejsce pod względem udziału (4,0%) w przychodach ze sprzedaży produkcji przemysłowej kraju.

Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) w maju 2023 r. wyniosła 1025,6 mln zł. Produkcja ta była o 14,9% niższa niż przez rokiem i o 4,6% niższa niż w poprzednim miesiącu (w maju 2022 r. notowano wzrost, odpowiednio o 54,6% i o 3,7%).

W maju 2023 r. wydajność pracy w Budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego, ukształtowała się na poziomie 52,1 tys. zł (w cenach bieżących) i była niższa niż przed rokiem 13,1%. Spadek wydajności w skali roku odnotowano przy spadku przeciętnego zatrudnienia o 2,1% i wzroście przeciętnego wynagrodzenia brutto w Budownictwie o 13,3%.

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) w maju 2023 r. wyniosła 517,1 mln zł (50,4% ogółu produkcji sprzedanej budownictwa) i była wyższa o 6,7% od produkcji uzyskanej w analogicznym okresie 2022 r. (wówczas wyższa o 16,0%).

W maju 2023 r. wzrost produkcji budowlano-montażowej w stosunku do analogicznego okresu 2022 r. wystąpił w podmiotach wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (o 36,4%) oraz zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 11,9%). Spadek w skali roku odnotowano w podmiotach zajmujących się budową budynków (o 14,7%).

Tablica 11. Dynamika i struktura produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących)

Wyszczególnienie	05 2023	01–05 2023	
		analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach
Ogółem	106,7	117,1	100,0
Budowa budynków ^A	85,3	106,8	32,1
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	111,9	97,8	39,7
Roboty budowlane specjalistyczne	136,4	191,3	28,2

Produkcja budowlano-montażowa w maju 2023 r. w porównaniu z kwietniem br. wzrosła o 5,7%. Wzrost odnotowano w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 26,4%). Natomiast spadek produkcji wystąpił w jednostkach zajmujących się budową budynków oraz wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (odpowiednio o 8,7% i o 4,4%).

Od stycznia do maja br. produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się w odniesieniu do analogicznego okresu 2022 r. o 17,1% (do 2369,0 mln zł). Największy wzrost produkcji odnotowano w podmiotach zajmujących się robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 91,3%).

W maju 2023 r., udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji krajowej wyniósł 4,3%, co uplasowało województwo kujawsko-pomorskie na 10. miejscu w kraju.

Budownictwo mieszkaniowe

W maju 2023 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem ubiegłego roku w województwie kujawsko-pomorskim zwiększyła się liczba mieszkań oddanych do użytkowania (o 32,3%). Zmniejszyła się natomiast w skali roku liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (o 28,4%) i liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto (o 14,0%).

Według wstępnych danych⁶ w badanym miesiącu **przekazano do użytkowania** 1090 mieszkań. Najwięcej oddano mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem – 656 lokali (wzrost o 62,0%). Ponadto oddano do użytkowania 359 mieszkań indywidualnych (spadek o 9,1%). W badanym miesiącu br. nie oddano do użytkowania mieszkań spółdzielczych, komunalnych ani zakładowych.

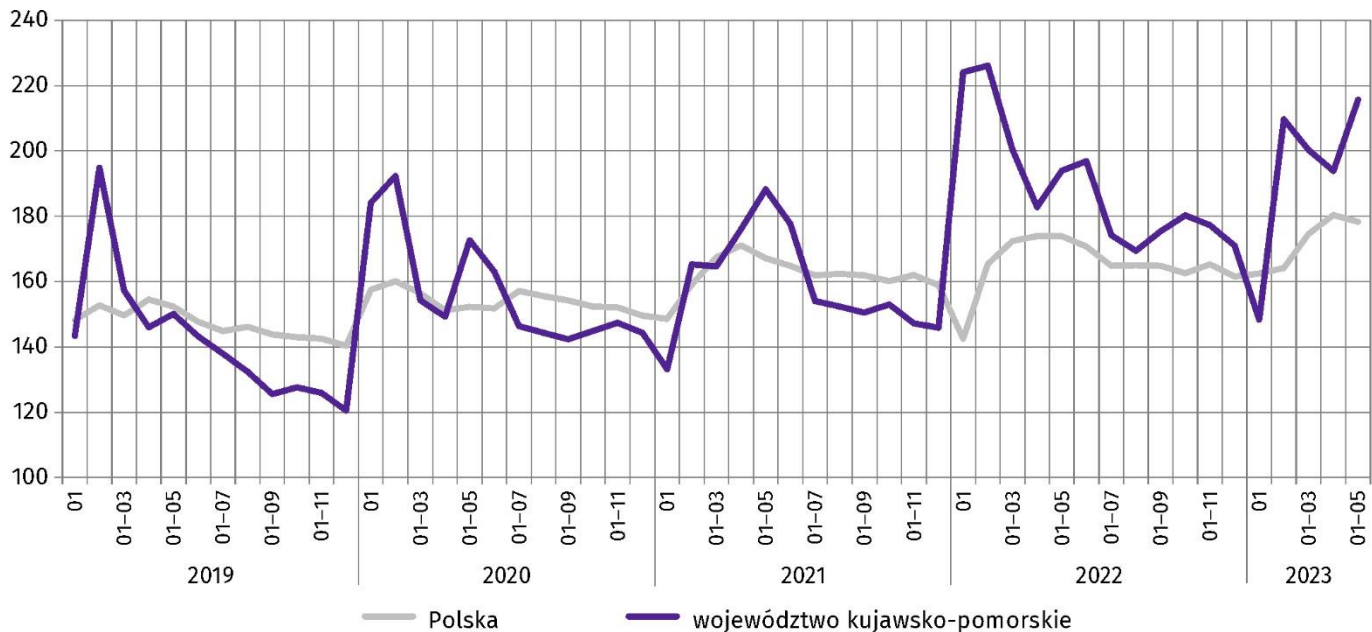
Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie kujawsko-pomorskim w maju 2023 r. stanowiły 6,2% efektów krajowych.

W okresie styczeń–maj 2023 r. oddano do użytkowania 4724 mieszkania, tj. o 11,2% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Największy wzrost liczby mieszkań odnotowano w budownictwie społecznym czynszowym (o 122,9%). Zwiększyła się także liczba mieszkań w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 19,1%) i w budownictwie indywidualnym (o 2,2%).

Pod względem liczby mieszkań oddanych do użytkowania w okresie styczeń–maj br. województwo kujawsko-pomorskie zajęło 7. pozycję wśród wszystkich województw.

⁶ Dane meldunkowe mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

Wykres 9. Dynamika mieszkań oddanych do użytkowania
(analogiczny okres 2015 = 100)

Tablica 12. Mieszkania oddane do użytkowania w okresie styczeń–maj 2023 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania oddane do użytkowania			Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	01-05 2022=100	
Ogółem	4724	100,0	111,2	91,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a	2368	50,1	119,1	55,7
Indywidualne ^b	2227	47,1	102,2	131,4
Komunalne	22	0,5	.	44,2
Spółeczne czynszowe	107	2,3	222,9	49,2

a Łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku. b Realizowane na użytek własny inwestora.

W okresie styczeń–maj 2023 r. **przeciętna powierzchnia** mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 91,2 m² i była mniejsza o 4,4 m² niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Największe mieszkania wybudowali inwestorzy w budownictwie indywidualnym (131,4 m²), w którym odnotowano wzrost przeciętnej powierzchni zrealizowanego mieszkania o 0,2 m². W mieszkaniach przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem (55,7 m²) zaobserwowano spadek przeciętnej powierzchni w skali roku o 2,8 m².

W analizowanym okresie br. najczęściej mieszkań przekazano do użytkowania w Toruniu (996), a najmniej w powiecie mogileńskim i rypińskim (po 36).

W okresie styczeń–maj 2023 r. mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej powstały w powiecie świeckim (141,4 m²). Najmniejsze lokale przekazano w Toruniu (55,5 m²) i w Bydgoszczy (55,8 m²).

Mapa 2. Dynamika mieszkań oddanych do użytkowania w okresie styczeń–maj 2023 r.

W maju 2023 r. liczba **mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym** wyniosła 1152 i było to o 28,4% mniej niż w maju ubiegłego roku. Większość, bo 62,3% ogółu, dotyczyło mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem.

W analizowanym miesiącu br., w porównaniu z majem ubiegłego roku, zmniejszyła się liczba **mieszkań, których budowę rozpoczęto** (o 14,0%, tj. do 671 mieszkań). Najwięcej mieszkań, bo 51,7% ogólnej liczby, stanowiły lokale przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.

Tablica 13. Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym i mieszkania, których budowę rozpoczęto w okresie styczeń–maj 2023 r.

Wyszczególnienie	Mieszkania, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	01–05 2022 =100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	01–05 2022 =100
Ogółem	3952	100,0	66,0	2966	100,0	75,5
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem ^a	2212	56,0	62,0	883	29,8	50,5
Indywidualne ^b	1373	34,7	60,0	1460	49,2	66,9
Spółdzielcze	.	.	.	9	0,3	.
Komunalne	28	0,7	22,4	.	.	.
Spółeczne czynszowe	339	8,6	.	614	20,7	.

a łącznie z budownictwem osób fizycznych przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w celu osiągnięcia zysku. b Realizowane na użytek własny inwestora.

Rynek wewnętrzny

W maju 2023 r. w województwie kujawsko-pomorskim **sprzedaż detaliczna** (w cenach bieżących) była niższa niż przed rokiem o 12,5%.

W porównaniu z analogicznym okresem 2022 r. spadek sprzedaży detalicznej (zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe) wystąpił m.in. w grupach: pozostałe (o 30,7%), tekstylia, odzież obuwie (o 29,3%), prasa, książki,

pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 25,5%) oraz pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 20,3%). Wzrost w ujęciu rocznym zanotowano w grupach meble, RTV, AGD (o 22,9%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 17,9%).

Tablica 14. Dynamika i struktura sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących)

Wyszczególnienie	05 2023	01–05 2023	
		analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach
Ogółem ^a	87,5	87,0	100,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	79,7	79,0	13,8
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	85,0	93,0	14,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	117,9	117,0	24,6
Farmaceutyki, kosmetyki i sprzęt ortopedyczny	93,4	90,7	8,0
Tekstylnia, odzież, obuwie	70,7	71,3	1,7
Meble, RTV, AGD	122,9	131,9	3,0
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	74,5	67,2	2,3
Pozostałe	69,3	66,0	18,1

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych. Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

W odniesieniu do kwietnia 2023 r. sprzedaż detaliczna w maju br. zmniejszyła się o 5,0%. Największy spadek odnotowano w grupie farmaceutyki, kosmetyki i sprzęt ortopedyczny (o 13,6%). Sprzedaż detaliczna w ujęciu miesięcznym zmniejszyła się również w grupach: prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 11,7%), pozostałe (o 10,8%), żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 4,3%) oraz tekstylnia, odzież, obuwie (o 1,5%). Największy wzrost wystąpił w grupie meble, RTV, AGD (o 16,6% w odniesieniu do kwietnia br.).

W okresie styczeń–maj 2023 r. w zestawieniu z analogicznym okresem 2022 r. sprzedaż detaliczna zmniejszyła się o 13,0%, w tym najbardziej w grupie pozostałe (o 34,0%).

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w **przedsiębiorstwach handlowych** w maju 2023 r. była niższa niż przed rokiem o 9,3%, a w odniesieniu do kwietnia br. była niższa o 0,2%. W **przedsiębiorstwach hurtowych** również odnotowano spadek, odpowiednio o 9,5% i o 0,9%.

W okresie styczeń–maj 2023 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych zmniejszyła się o 4,7%, a w przedsiębiorstwach hurtowych zmniejszyła się o 4,9%.

Podmioty gospodarki narodowej

Według stanu na koniec maja 2023 r. w rejestrze REGON wpisanych było 221,4 tys. **podmiotów gospodarki narodowej**⁷, tj. o 2,5% więcej niż przed rokiem i o 0,3% więcej niż w końcu kwietnia 2023 r.

Liczba zarejestrowanych **osób fizycznych** prowadzących działalność gospodarczą wyniosła 161,4 tys. i w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku wzrosła o 2,1%. Do rejestru REGON wpisanych było 35,1 tys. spółek, w tym 21,2 tys. spółek handlowych i 13,6 tys. spółek cywilnych. Liczba spółek i spółek handlowych wzrosła w skali roku odpowiednio o 3,4% i o 5,9%, a spółek cywilnych zmniejszyła się o 0,3%.

Według przewidywanej liczby pracujących, 96,4% stanowiły podmioty o liczbie pracujących poniżej 10 osób. Udział podmiotów o przewidywanej liczbie pracujących 10–49 wyniósł 2,9%, a podmioty powyżej 49 pracujących stanowiły 0,7% wszystkich podmiotów wpisanych do rejestru REGON. W skali roku o 2,6% wzrosła liczba podmiotów o przewidywanej liczbie pracujących do 9 osób.

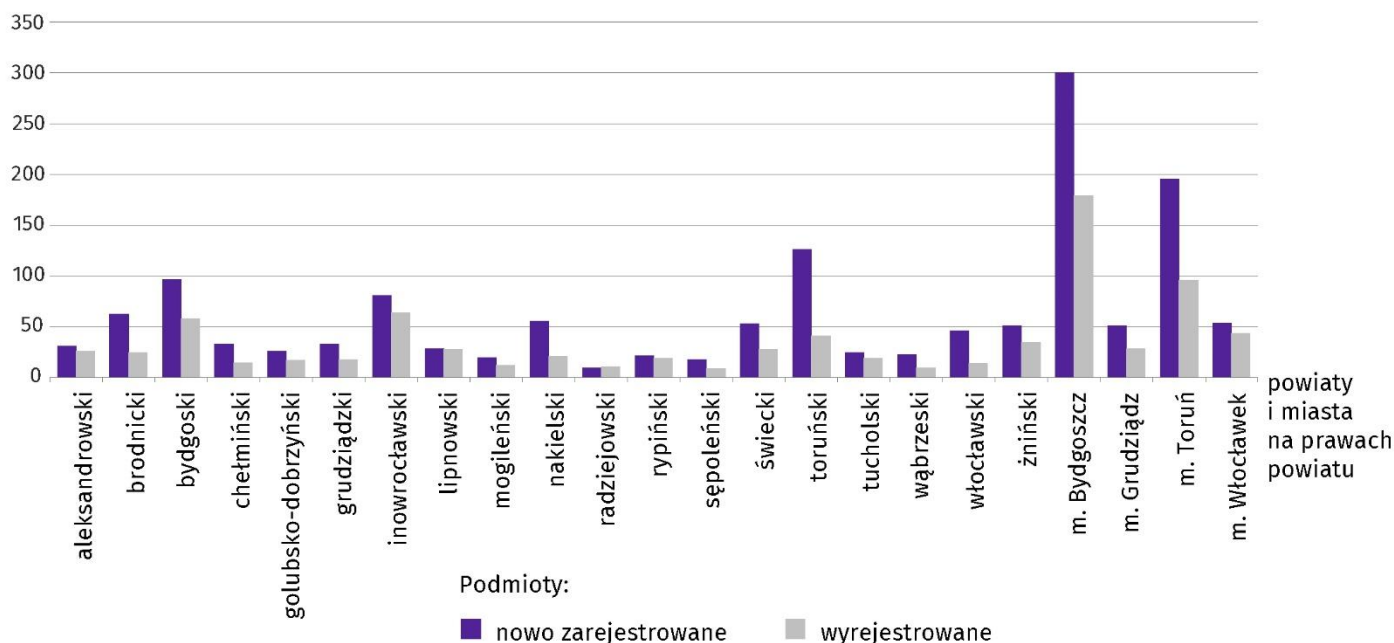
⁷ Dotyczy osób prawnych, jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (bez osób fizycznych prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie).

W porównaniu z końcem maja 2022 r. najwyższy wzrost liczby podmiotów odnotowano ponownie w sekcjach Informacja i komunikacja (o 11,7%) oraz Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 10,9%).

W maju 2023 r. do rejestru REGON wpisano 1,4 tys. **nowych podmiotów** – o 5,0% mniej niż w poprzednim miesiącu. Wśród nowo zarejestrowanych jednostek przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, których wpisano 1,2 tys. (o 1,4% więcej niż w kwietniu 2023 r.). Liczba nowo zarejestrowanych spółek handlowych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością była o 3,4% i o 2,8% mniejsza niż w kwietniu 2023 r.

Z rejestru REGON **wykreślono** 0,8 tys. podmiotów (o 5,7% mniej niż w kwietniu 2023 r.), w tym 0,7 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (o 5,1% mniej).

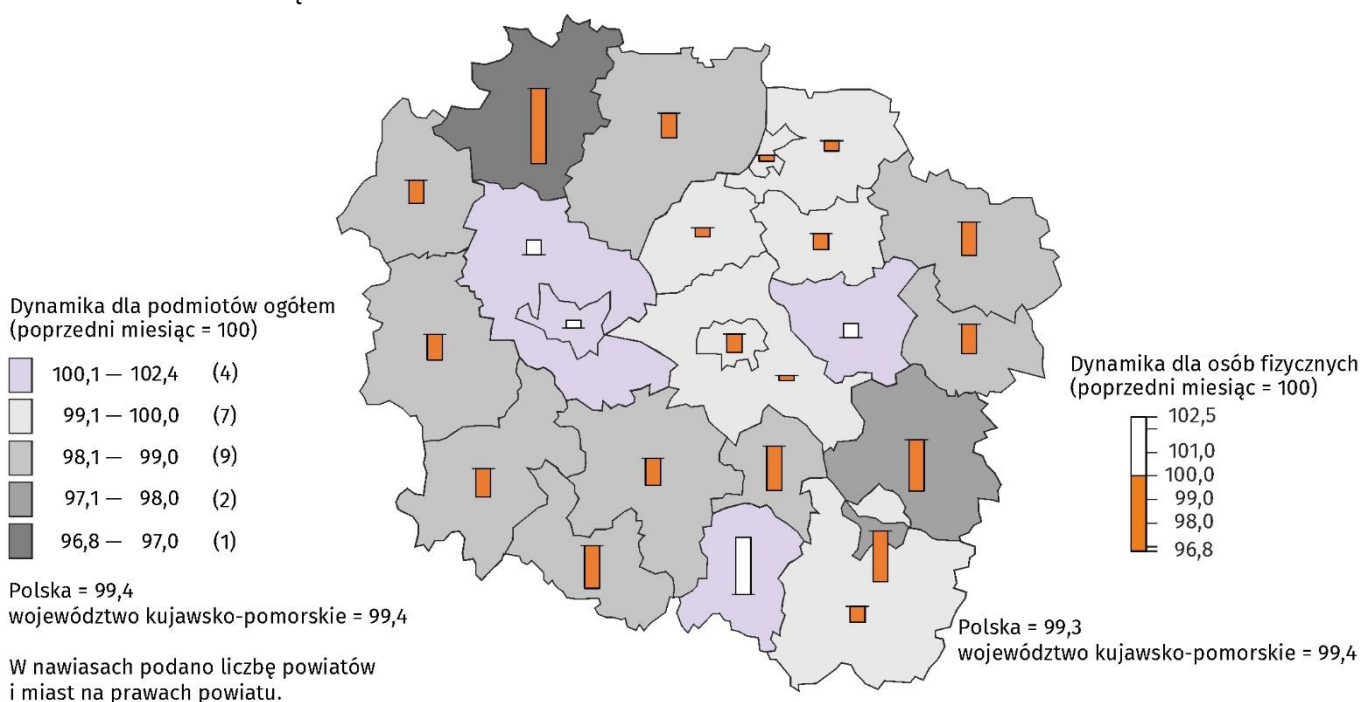
Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane i wyrejestrowane w maju 2023 r.

Według stanu na koniec maja 2023 r. w rejestrze REGON 28,5 tys. podmiotów miało **zawieszoną działalność** (o 0,6% mniej niż przed miesiącem). Zdecydowaną większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (95,7%).

Mapa 3. Podmioty gospodarki narodowej z zawieszoną działalnością w maju 2023 r.

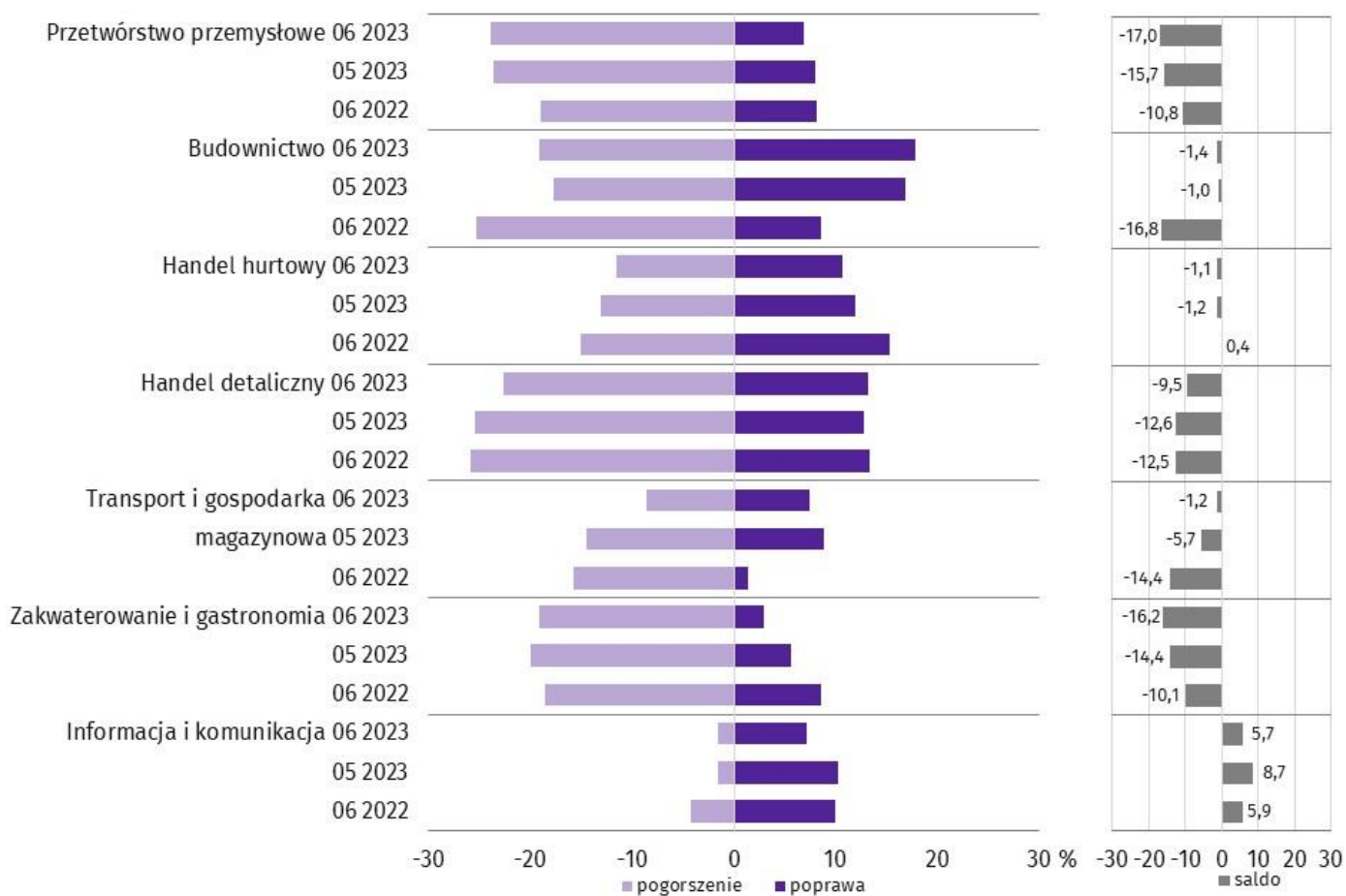
Stan w końcu miesiąca

Koniunktura gospodarcza

W czerwcu br. tylko podmioty prowadzące działalność w zakresie Informacji i komunikacji oceniają ogólny klimat koniunktury pozytywnie, ale mimo to gorzej niż przed miesiącem. W przypadku tej sekcji odnotowano największy spadek wartości wskaźnika ogólnego klimatu koniunktury, o 3,0 p. proc. w porównaniu z majem br. W pozostałych badanych obszarach przedsiębiorcy formułują niekorzystne opinie na temat sytuacji gospodarczej. Dla trzech z nich (Przetwórstwo przemysłowe, Budownictwo, oraz Handel hurtowy) oceny koniunktury są na poziomie zbliżonym do notowanego w poprzednim miesiącu. Poprawa nastrojów jest widoczna w opinii wyrażonej przez jednostki zajmujące się Handlem detalicznym oraz Transportem i gospodarką magazynową – wzrost wartości wskaźnika ogólnego klimatu koniunktury w porównaniu z poprzednim miesiącem odpowiednio o 3,1 p. proc. oraz o 4,5 p. proc. Jedynie podmioty związane z Zakwaterowaniem i gastronomią są bardziej pesymistyczne w swoich ocenach na temat koniunktury w porównaniu z majem br.

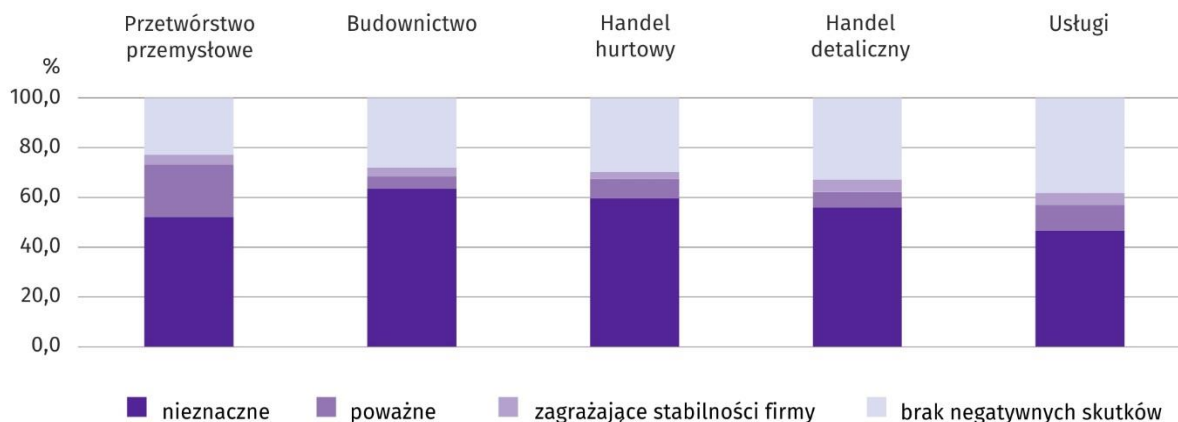
Wykres 11. Wskaźniki ogólnego klimatu koniunktury według rodzaju działalności (sekcje i działy PKD 2007)

Wyniki badania dotyczącego wpływu wojny w Ukrainie na koniunkturę gospodarczą⁸

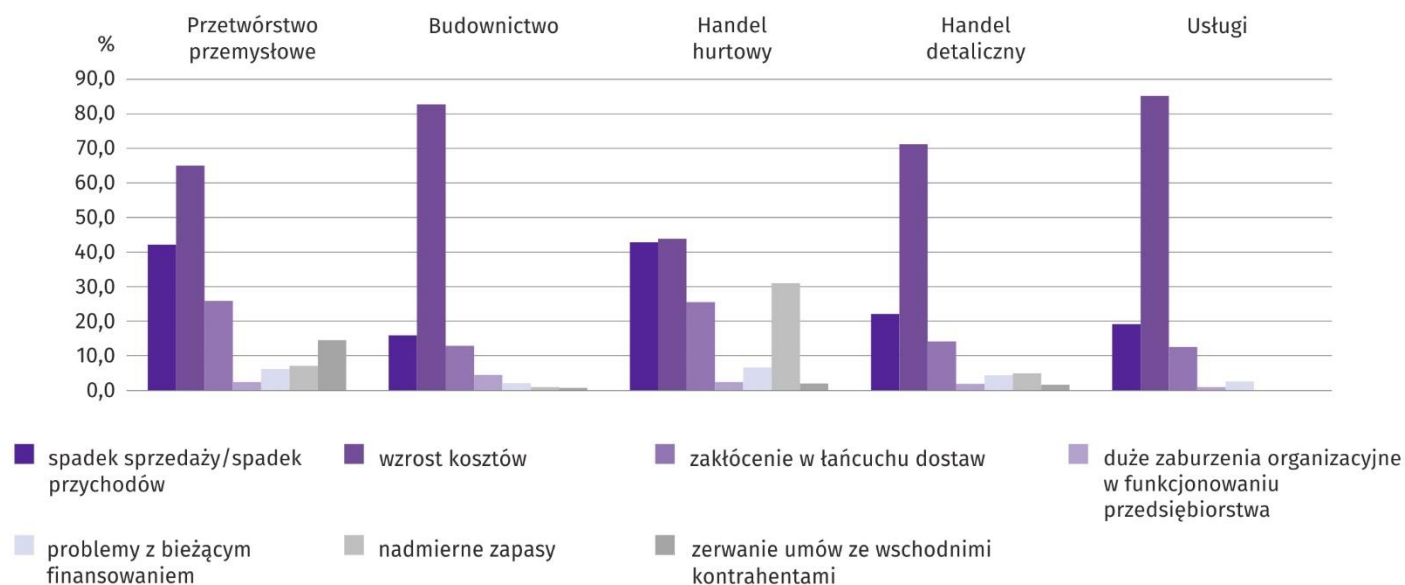
Pytania o wpływ wojny w Ukrainie

Pyt. 1. Negatywne skutki wojny w Ukrainie i jej konsekwencje dla prowadzonej przez Państwa firmę działalności gospodarczej będą w bieżącym miesiącu:

Wśród wszystkich badanych rodzajów działalności większość respondentów była zdania, że trwająca wojna stanowiła w czerwcu br. nieznaczące zagrożenie dla prowadzenia działalności w ich firmach. Najwyższy procent takiej odpowiedzi (63,5% – o 0,8 p. proc. mniej niż w poprzednim miesiącu) udzieliły firmy z Budownictwa. Skutki wojny poważne oraz zagrażające stabilności firmy najczęściej odczuwali przedsiębiorcy działający w Przetwórstwie przemysłowym (25,0%; poprzednio 23,7%).

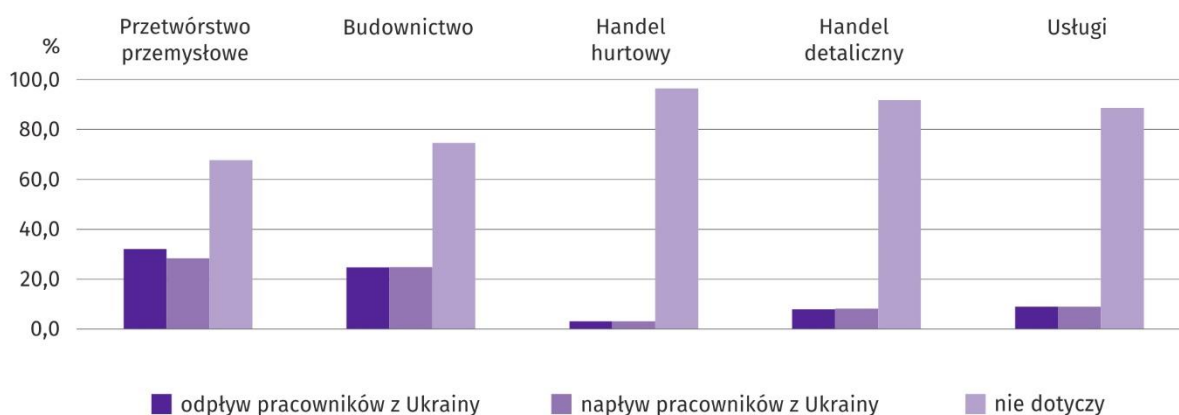
Pyt. 2. Z zaobserwowanych w ostatnim miesiącu negatywnych skutków wojny w Ukrainie najbardziej do Państwa firmy odnoszą się:

Przedsiębiorcy ze wszystkich analizowanych rodzajów działalności, jako negatywny skutek wojny w Ukrainie, w największym stopniu wskazali na wzrost kosztów. Najwyższy udział takiej odpowiedzi wyraziły podmioty działające w Usługach (85,2%; wobec 81,6% w maju br.). Kolejnym najczęściej deklarowanym skutkiem był spadek sprzedaży/przychodów. Tej odpowiedzi najczęściej udzielali przedsiębiorcy działający w Handlu hurtowym (42,9%; wobec 38,4%). Na trzecim miejscu wśród udzielonych odpowiedzi odnotowano zakłócenia w łańcuchu dostaw. Ten efekt wojny miał największe znaczenie dla firm z Przetwórstwa przemysłowego (25,9%; wobec 30,8%).

⁸ Badanie zostało przeprowadzone od 1 do 10 dnia bieżącego miesiąca na próbie jednostek przemysłowych, budowlanych, handlowych i usługowych. Pytania zostały podzielone na dwie sekcje – pytań dotyczących wpływu wojny w Ukrainie na koniunkturę gospodarczą oraz pytań dotyczących rynku pracy. Odpowiedzi na cały dodatkowy blok pytań są udzielane na zasadzie dobrowolności. We wszystkich pytaniach prezentowany jest procent (ważony) odpowiedzi respondentów na dany wariant. Dane zostały zagregowane zgodnie z metodologią agregacji (ważenia) stosowaną standardowo w badaniu koniunktury gospodarczej.

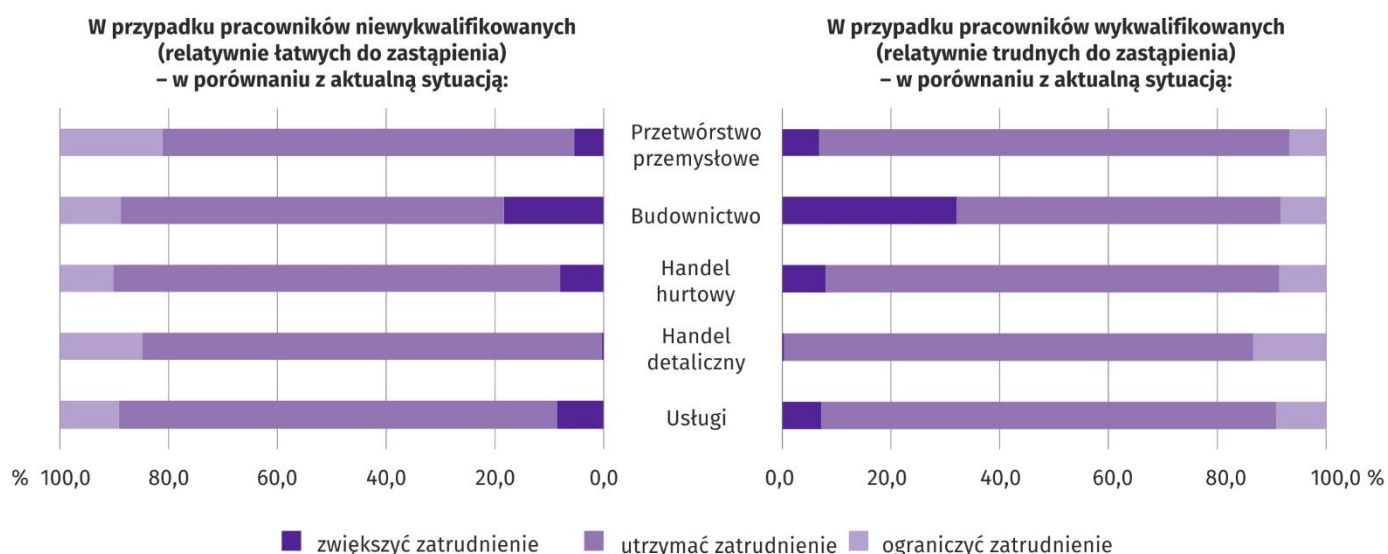
Pyt. 3. Jeżeli w Państwa firmie są zatrudnieni pracownicy z Ukrainy, to czy w związku z wojną w Ukrainie zaobserwowali Państwo w ubiegłym miesiącu⁹:

W czerwcu br. przedsiębiorcy ze wszystkich analizowanych rodzajów działalności w większości udzielili odpowiedzi, z których wynikało, że w poprzednim miesiącu nie zatrudniali pracowników z Ukrainy, bądź nie zaobserwowali ich napływu lub odpływu. Najwyższy odsetek takich odpowiedzi wystąpił w przypadku Handlu hurtowego (96,5%; wobec 96,3% w maju br.). Odpływ pracowników najczęściej dotyczył firm z Przetwórstwa przemysłowego (32,1%; wobec 31,7% miesiąc temu). Napływ pracowników z Ukrainy najczęściej odnotowywały również firmy z Przetwórstwa przemysłowego (28,3%; wobec 29,6%).

Rynek pracy

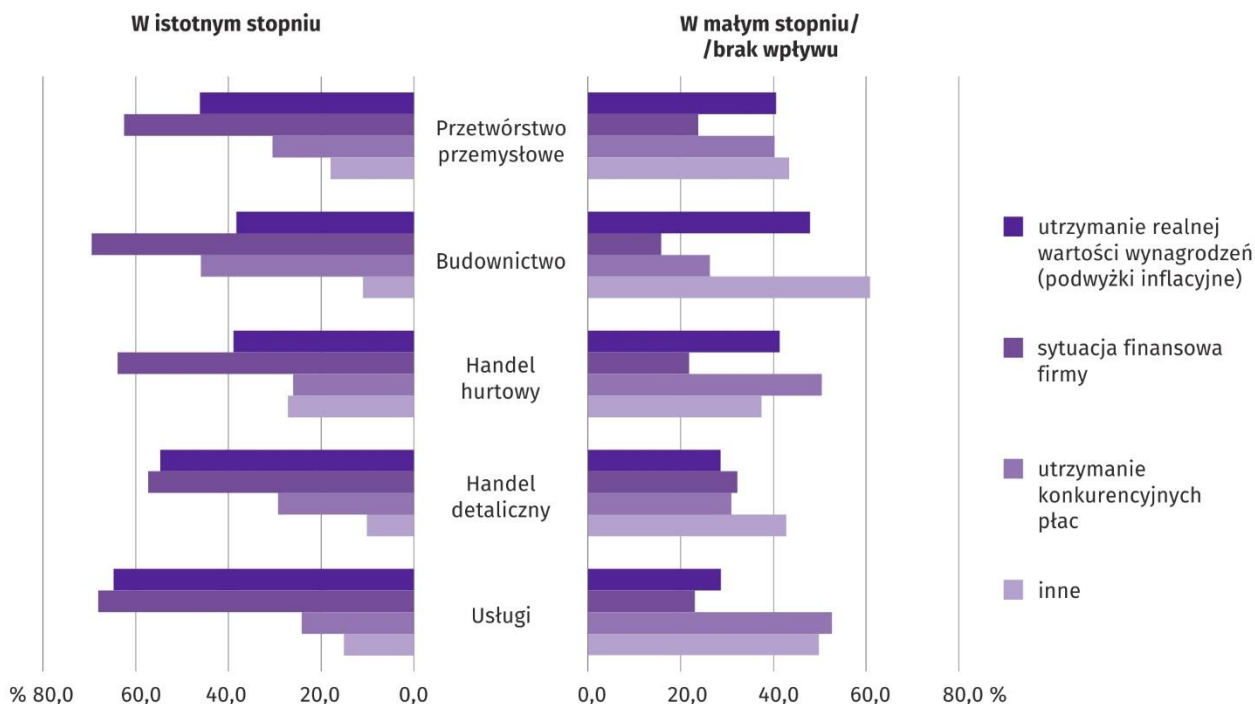
Pyt. 4. Czy zamierzają Państwo w najbliższych trzech miesiącach:

Większość przedsiębiorców ze wszystkich analizowanych obszarów działalności w najbliższych trzech miesiącach, w porównaniu z aktualną sytuacją, zamierza utrzymać zatrudnienie, zarówno w przypadku pracowników niewykwalifikowanych (relatywnie łatwych do zastąpienia), jak i w przypadku pracowników wykwalifikowanych (relatywnie trudnych do zastąpienia). Największy odsetek przedsiębiorców udzielających tej odpowiedzi w przypadku pracowników niewykwalifikowanych wystąpił w firmach zajmujących się Handlem detalicznym (84,4%), a wykwalifikowanych Przetwórstwem przemysłowym (86,5%). Zwiększenie zatrudnienia w odniesieniu do pracowników niewykwalifikowanych, jak i wykwalifikowanych planują w największym stopniu firmy działające w Budownictwie (odpowiednio 32,1% i 18,4%). Ograniczać zatrudnienie w przypadku pracowników niewykwalifikowanych najczęściej planują firmy z Przetwórstwa przemysłowego (18,9%), a w przypadku wykwalifikowanych w Handlu detalicznym (13,4%).

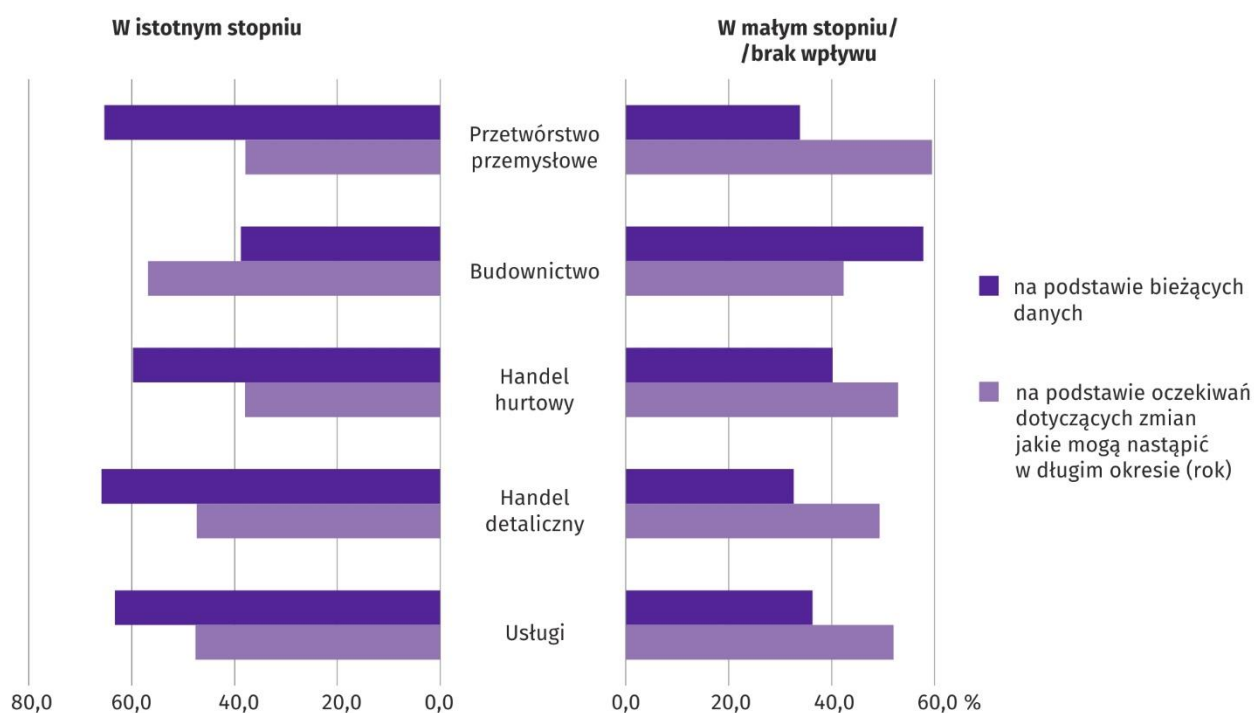
⁹ Dopuszczalne było równoczesne zaznaczenie po jednej odpowiedzi dla każdego z wariantów („odpływ” i „napływ”), w związku z tym suma wariantów może przekroczyć 100%. Odpowiedź „nie dotyczy” zaznaczana była w przypadku, gdy firma nie zatrudnia pracowników z Ukrainy lub nie zaobserwowała w ubiegłym miesiącu ich „odpływu” czy „napływu”.

Pyt. 5. Które z poniższych czynników i w jakim stopniu wpłyną na poziom wynagrodzenia pracowników w Państwa firmie w najbliższych trzech miesiącach:

Sytuacja finansowa była najczęściej wymienianym czynnikiem w istotnym stopniu wpływającym na poziom wynagrodzenia pracowników w każdym z badanych obszarów działalności firm. Najczęściej byli takiego zdania przedsiębiorcy działający w Budownictwie (69,5% odpowiedzi). Drugim istotnym czynnikiem było utrzymanie realnej wartości wynagrodzeń (podwyżki inflacyjne). Najczęściej wymieniany był przez firmy działające w Usługach (64,8%). Wśród czynników wpływających w małym stopniu lub niemających wpływu najczęściej wskazywano na inne, nieokreślone czynniki. Odpowiedzi te dominowały w firmach prowadzących działalność w Budownictwie (60,8%).

Pyt. 6. W jakim stopniu Państwa decyzje w zakresie zatrudnienia i wynagrodzeń w najbliższych trzech miesiącach oparte są:

Wśród wszystkich badanych przedsiębiorstw decyzje w zakresie zatrudnienia i wynagrodzeń w najbliższych trzech miesiącach oparte są w istotnym stopniu na podstawie bieżących danych, jak i na podstawie oczekiwań dotyczących zmian, jakie mogą nastąpić w długim okresie (rok). Większe znaczenie mają jednak bieżące dane. Pierwszy wariant najczęściej wskazywały firmy działające w Handlu detalicznym (65,9%) i w Przetwórstwie przemysłowym (65,3%).

Więcej informacji dotyczących wyników badań koniunktury gospodarczej można znaleźć na stronie Urzędu Statystycznego w Zielonej Górze pod adresem:

<https://zielonagora.stat.gov.pl/osrodki/osrodek-badan-koniunktury/obk-dane/>

Opracowanie merytoryczne:

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy

Dyrektor dr Wiesława Gierańczyk

Tel: 52 366 96 90

Kontakt:

tel: (+48 52) 366 93 90

faks: (+48 52) 366 93 56

e-mail: SekretariatUSBDG@stat.gov.pl

www.bydgoszcz.stat.gov.pl

@BYDGOSZCZ_STAT

@GlownyUrzadStatystyczny

Powiązane opracowania

[Informacje o sytuacji społeczno-gospodarczej](#)

[Komunikaty i biuletyny województwa kujawsko-pomorskiego](#)

[Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa kujawsko-pomorskiego 2022](#)

[Koniunktura gospodarcza w województwie kujawsko-pomorskim](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\)](#)

[Dziedzinowe Bazy Wiedzy \(DBW\)](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Pojęcia stosowane w statystyce publicznej](#)

Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim

WYSZCZEGÓLNIENIE													
		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
	A – 2022 r.												
B – 2023 r.													
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^a (w tys. etatów)	A	259,8	259,7	260,2	260,8	260,1	259,7	260,1	259,5	258,8	259,5	258,7	258,3
	B	257,9	257,2	256,7	255,4	255,2							
poprzedni miesiąc = 100	A	101,5	99,9	100,2	100,2	99,7	99,8	100,1	99,8	99,7	100,3	99,7	99,8
	B	99,8	99,7	99,8	99,5	99,9							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	101,7	101,4	101,5	101,8	101,5	101,4	101,6	101,1	101,0	101,3	101,0	100,9
	B	99,3	99,0	98,6	97,9	98,1							
Bezrobotni zarejestrowani (w tys. osób; stan w końcu okresu)	A	64,0	63,2	61,6	59,2	57,5	55,4	54,8	54,5	54,4	54,4	55,1	56,5
	B	59,6	59,8	58,1	56,3	55,1							
Stopa bezrobocia ^b (w %; stan w końcu okresu)	A	8,3	8,2	8,0	7,7	7,5	7,3	7,2	7,2	7,1	7,1	7,2	7,4
	B	7,8	7,8	7,6	7,4	7,2							
Oferty pracy (zgłoszone w ciągu miesiąca)	A	5846	6586	7304	6010	6576	5744	4682	5259	5498	4491	4075	3773
	B	4127	5296	5295	3735	4266							
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy (stan w końcu okresu)	A	15	13	12	14	11	12	13	14	13	16	18	23
	B	21	16	19	20	18							
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	A	5381,34	5401,27	5880,83	5777,98	5657,34	5966,32	5903,97	5795,03	6042,75	5908,07	5974,14	6355,65
	B	6065,15	6103,00	6772,56	6322,45	6292,04							
poprzedni miesiąc = 100	A	94,0	100,4	108,9	98,3	97,9	105,5	99,0	98,2	104,3	97,8	101,1	106,4
	B	95,4	100,6	111,0	93,4	99,5							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	110,2	111,1	111,8	114,2	113,2	115,8	112,1	111,8	111,9	110,7	111,7	111,0
	B	112,7	113,0	115,2	109,4	111,2							
Wskaźniki cen: towarów i usług konsumpcyjnych ^c analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	110,0	.	.	115,1	.	.	118,4	.	.	118,9
	B	.	.	116,7	.	.							

a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, szacowanej na koniec każdego miesiąca. Dane podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020. c W kwartale.

Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	
A – 2022 r.														
B – 2023 r.														
Wskaźniki cen (dok.):														
skupu ziarna zbóż:														
poprzedni miesiąc = 100		A	101,8	96,4	124,7	105,1	104,3	99,3	95,9	94,3	99,7	101,7	99,4	97,6
		B	91,0	96,1	93,5	93,9	88,0							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100		A	151,3	138,7	167,5	175,7	180,9	179,5	199,2	176,2	158,1	150,3	134,1	118,4
		B	105,8	105,6	79,2	70,7	59,7							
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt):														
poprzedni miesiąc = 100		A	104,5	102,8	107,4	105,7	103,5	91,5	97,9	108,6	94,6	101,4	99,2	101,1
		B	100,7	99,9	99,8	98,9	98,2							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100		A	140,4	143,9	158,7	160,1	158,4	144,2	141,0	148,5	136,9	124,1	117,1	117,7
		B	113,5	110,3	102,5	95,9	90,9							
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:														
poprzedni miesiąc = 100		A	97,7	96,5	148,7	108,2	96,3	102,7	104,3	105,8	105,2	92,7	100,0	106,1
		B	95,6	112,1	102,6	107,3	97,9							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100		A	112,2	98,5	120,0	131,1	123,0	127,0	141,7	147,9	180,5	179,6	173,7	171,6
		B	167,8	195,3	134,6	133,4	135,6							
Relacje cen skupu ^a żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta														
		A	4,3	4,0	5,1	5,9	4,7	4,5	5,5	6,0	5,8	5,6	5,3	6,1
		B	6,2	7,0	8,5	10,1	9,9							
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (w cenach stałych):														
poprzedni miesiąc = 100		A	103,1	103,6	115,9	87,8	102,3	97,6	91,0	105,9	103,8	102,1	104,3	96,7
		B	90,3	102,7	112,4	85,2*	104,1							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100		A	110,7	110,3	108,5	103,4	109,0	101,7	100,2	101,5	101,4	98,7	102,2	111,6
		B	97,7	96,8	93,9	91,2*	92,8							
Produkcja budowlano-montażowa ^b (w cenach bieżących):														
poprzedni miesiąc = 100		A	44,9	99,1	177,6	103,3	95,6	109,7	97,7	119,5	103,0	103,0	109,8	102,7
		B	45,7	104,8	143,5	95,8	105,7							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100		A	92,4	99,5	165,7	172,3	116,0	126,0	139,3	118,9	108,7	137,2	130,0	119,4
		B	121,8	128,7	104,0	96,5	106,7							

a Ceny bieżące bez VAT. b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
A – 2022 r.													
B – 2023 r.													
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	1145	1822	2675	3425	4249	5290	6164	6917	8155	9201	10333	11484
	B	758*	1690*	2674*	3634*	4724							
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	168,4	136,8	121,7	103,8	103,1	110,8	113,1	111,2	116,5	117,9	120,4	117,2
	B	66,2*	92,8*	100,0*	106,1*	111,2							
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (w cenach bieżących): poprzedni miesiąc = 100	A	68,9	105,9	135,0	100,1	94,3	97,9	106,0	100,0	104,5	99,1	105,7	96,3
	B	67,3	100,9	126,6	98,1	95,0							
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	110,6	108,2	118,8	113,2	108,6	105,6	111,7	119,3	120,9	106,4	108,8	101,6
	B	99,3	94,6	88,7	96,9	87,5							
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^b : brutto ^c (w %)	A	.	.	8,7	.	.	8,2	.	.	7,0	.	.	6,9
	B	.	.	5,7	.	.							
netto ^d (w %)	A	.	.	7,2	.	.	6,8	.	.	5,8	.	.	5,7
	B	.	.	4,7	.	.							
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^b (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	813,3	.	.	1991,0	.	.	3297,1	.	.	5102,5
	B	.	.	898,5	.	.							
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	106,2	.	.	103,3	.	.	106,2	.	.	108,8
	B	.	.	110,5	.	.							
Podmioty gospodarki narodowej ^e w rejestrze REGON (stan w końcu okresu)	A	215301	215467	215535	215682	216110	216644	217250	217802	218455	219019	219352	219607
	B	219607	219789	220221	220848	221444							
w tym spółki handlowe	A	19664	19848	19991	19974	20014	20094	20214	20326	20379	20464	20554	20676
	B	20676	20899	20988	21088	21196							
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	1508	1507	1487	1446	1412	1410	1419	1425	1424	1419	1425	1430
	B	1430	1417	1411	1324	1421							

a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane są prezentowane narastająco. c Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. d Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

* Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej publikowanych.